

Gedragcode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Weert 2023

De raad van de gemeente Weert;

gelet op de artikelen 41c, tweede lid, en 69, tweede lid, van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van het presidium d.d. 9 mei 2023;

gezien het advies van de raadscommissie Middelen & Bestuur d.d. 16 mei 2023;

Besluit:

Vast te stellen de "Gedragcode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Weert 2023".

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1. Reikwijdte en openbaarheid

1. De gedragscode geldt voor de burgemeester en voor de wethouders, maar richt zich ook tot de bestuursorganen.
2. De volksvertegenwoordigers en bestuurders van de gemeente Weert bevorderen de naleving en beleving van deze gedragscode in gezamenlijkheid.
3. De gedragscode is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 1.2. De kernwaarden van de gemeente Weert

Burgemeester en wethouders van de gemeente Weert gaan bij hun handelen uit van de volgende kernwaarden:

- Openheid en integriteit
Het bestuur is open en integer en maakt duidelijk wat het daaronder verstaat. Het bestuur geeft in zijn gedrag het goede voorbeeld, zowel binnen de organisatie als daarbuiten.
- Participatie
Het bestuur weet wat er leeft in de maatschappij en laat zien wat het daarmee doet.
- Behoorlijke contacten met burgers
Het bestuur zorgt ervoor dat hijzelf en de organisatie zich behoorlijk gedragen in contacten met burgers.
- Doelgerichtheid en doelmatigheid
Het bestuur maakt de doelen van de organisatie bekend en neemt de beslissingen en maatregelen die nodig zijn om de gestelde doelen te behalen.
- Legitimiteit
Het bestuur neemt de beslissingen en maatregelen die het mag nemen en die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving. De beslissingen zijn te rechtvaardigen.
- Lerend en zelfreinigend vermogen
Het bestuur verbetert zijn prestaties en die van de organisatie, en richt de organisatie hier op in.
- Verantwoording
Het bestuur is bereid zich regelmatig en ruimhartig jegens de omgeving te verantwoorden.

Paragraaf 2. Voorkomen van belangenverstrengeling

Artikel 2.1.1. Nevenfuncties burgemeester

1. De burgemeester levert de gemeentesecretaris de informatie aan over de nevenfuncties die openbaar gemaakt moeten worden, terstond bij aanvang van het ambt, dan wel terstond na aanvaarding van de nevenfunctie en geeft hem de wijzigingen daarin en nieuwe nevenfuncties door.
2. De informatie betreft in ieder geval:
 - a. de omschrijving van de nevenfunctie;
 - b. de organisatie voor wie de nevenfunctie wordt verricht;
 - c. of het al dan niet een nevenfunctie uit hoofde van het ambt betreft;
 - d. wat het (verwachte) tijdsbeslag is;
 - e. of de nevenfunctie bezoldigd of onbezoldigd is en –voor zover deze openbaar gemaakt moeten worden– wat de inkomsten daaruit zijn.
3. De gemeentesecretaris legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 2.1.2. Nevenfuncties wethouders

1. Wethouders leveren de gemeentesecretaris de informatie aan over de nevenfuncties die openbaar gemaakt moeten worden, terstond bij aanvang van het ambt, dan wel terstond na aanvaarding van de nevenfunctie en geven hem de wijzigingen daarin en nieuwe nevenfuncties door.
2. De informatie betreft in ieder geval:
 - a. de omschrijving van de nevenfunctie;
 - b. de organisatie voor wie de nevenfunctie wordt verricht;
 - c. of het al dan niet een nevenfunctie uit hoofde van het ambt betreft;
 - d. wat het (verwachte) tijdsbeslag is;
 - e. of de nevenfunctie bezoldigd of onbezoldigd is en –voor zover deze openbaar gemaakt moeten worden– wat de inkomsten daaruit zijn.
3. De gemeentesecretaris legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 2.2. Functie na aftreden

1. De burgemeester en de wethouders handelen in de uitoefening van hun ambt niet zodanig dat zij vooruitlopen op een functie na aftreden.
2. Een wethouder bespreekt het voornemen tot tussentijdse aanvaarding van een functie die hij na zijn aftreden wil vervullen en waarbij sprake is van een relatie met de gemeente Weert met de burgemeester.
3. Een burgemeester bespreekt het voornemen tot tussentijdse aanvaarding van een functie die hij na zijn huidige functie wil gaan vervullen en waarbij sprake is van een relatie met de gemeente Weert met de commissaris van de Koning.

Artikel 2.3. Draaideurconstructie

1. Het college van burgemeester en wethouders sluit de burgemeester en de wethouders gedurende een jaar na aftreden buiten een dienstverband, raadslidmaatschap en wethouderschap bij de gemeente om uit van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de gemeente.
2. Voor werving, selectie en indiensttreding bij de gemeente zijn de voor het ambtelijk personeel geldende regels ter zake van overeenkomstige toepassing.
3. Burgemeester en wethouders passen de uitgebreide inkoopstrategie toe als bij een offerteaanvraag ook oud-bestuurders zijn betrokken.

Artikel 2.4. Verbonden partijen

1. Het college van burgemeester en wethouders draagt de burgemeester en een wethouder niet eerder dan een jaar na aftreden voor als kandidaat voor benoeming tot commissaris dan wel bestuurslid van een verbonden partij.
2. Onder verbonden partij wordt verstaan hetgeen hieronder wordt verstaan in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Artikel 2.5. Financiële belangen

1. Een bestuurder doet opgave van zijn financiële en zakelijke belangen in ondernemingen en organisaties, waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een belang heeft.
2. Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties wordt (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen voorkomen.
3. Een bestuurder, die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan het besluitvormingsproces over de betreffende opdracht.
4. De opgave van de financiële belangen van de burgemeester en de wethouders is openbaar en door derden te raadplegen.

Paragraaf 3. Informatie

Artikel 3. Gebruik van informatie

1. De burgemeester respectievelijk de wethouder zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt veilig wordt bewaard.
2. De burgemeester respectievelijk de wethouder maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen (nog) niet openbare informatie.

Paragraaf 4. Geschenken, faciliteiten, diensten, excursies, evenementen en andere uitnodigingen

Artikel 4.1. Geschenken, faciliteiten en diensten

1. Een burgemeester respectievelijk een wethouder accepteert en biedt geen geschenken, faciliteiten en diensten aan als zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
2. De burgemeester respectievelijk de wethouder kan, tenzij het eerste lid van toepassing is, incidentele geschenken die een geschatte waarde van € 50 of minder vertegenwoordigen, behouden.
3. Geschenken die de burgemeester respectievelijk de wethouder uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen worden, indien zij niet worden teruggestuurd, geregistreerd en eigendom van de gemeente.
4. De gemeentesecretaris legt een register aan van de geschenken met een geschatte hogere waarde dan € 50. In het register is aangegeven welke bestemming de gemeente hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
5. De burgemeester respectievelijk de wethouder ontvangt geen geschenken op het woon/huisadres.

Artikel 4.2. Uitnodigingen

1. Een burgemeester respectievelijk een wethouder accepteert geen lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald of georganiseerd worden, tenzij dat behoort tot de uitoefening van de functie en de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel in het belang van de gemeente.
2. Bij twijfel legt de burgemeester respectievelijk de wethouder de uitnodiging ter bespreking voor aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 4.3. Excursies, evenementen en binnen- en buitenlandse reizen

1. Invitaties voor excursies, evenementen en binnen- en buitenlandse reizen op rekening van anderen dan de gemeente legt de burgemeester respectievelijk de wethouder vooraf ter bespreking voor aan het college van burgemeester en wethouders.
2. De burgemeester, dan wel de wethouder meldt de invitaties voor excursies, evenementen en binnen- en buitenlandse reizen die hij heeft aanvaard binnen één week nadat deze hebben plaatsgevonden aan de gemeentesecretaris. Hierbij vermeldt hij wie deze kosten voor zijn/hun rekening heeft/hebben genomen.
3. De gemeentesecretaris legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Paragraaf 5. Gebruik van voorzieningen van de gemeente

Artikel 5.1. Administratie en verantwoording

1. Het college van burgemeester en wethouders richt de financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij de gemeente.
2. De burgemeester en de wethouders verantwoorden zich over hun gebruik van de voorzieningen volgens de in het eerste lid vastgestelde regels en procedures.

Artikel 5.2. Voornemen buitenlandse dienstreis

1. Een burgemeester respectievelijk een wethouder meldt het voornemen tot een buitenlandse dienstreis of een uitnodiging daartoe aan het college van burgemeester en wethouders. Hij geeft daarbij informatie over het doel en de duur van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap dat meereist, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.
2. De burgemeester dan wel de wethouder meldt daarbij tevens als hij voornemens is om de buitenlandse dienstreis voor privédoeleinden te verlengen. De extra kosten van de verlenging komen daarbij volledig voor eigen rekening.
3. Het college van burgemeester en wethouders betreft alle aspecten in de besluitvorming en informeert de gemeenteraad zo spoedig mogelijk over de voorgenomen dienstreis.

Artikel 5.3. Verantwoorden buitenlandse dienstreis

1. Een burgemeester respectievelijk een wethouder legt verantwoording af over afgelegde buitenlandse dienstreizen. Hij maakt in ieder geval openbaar wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse dienstreis is geweest en wat daarvan de kosten waren voor de gemeente.
2. De gemeentesecretaris legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 5.4. Uitzonderingen

Voor de toepassing van de artikelen 5.2 en 5.3 wordt onder buitenlandse dienstreis niet verstaan een dienstreis naar een Europese instelling of een dienstreis naar een gemeente in de euregio.

Artikel 5.5. Declaraties

1. Een burgemeester respectievelijk een wethouder declareert geen kosten die al op andere wijze worden vergoed.
2. Betaling en declaratie van onkosten geschiedt conform het Rechtspositiebesluit en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers, alsmede het bepaalde in de rechtspositieverordening voor burgemeester en wethouders van de gemeente Weert.

Artikel 5.6. Voorzieningen en eigendommen gemeente

Gebruik van voorzieningen en eigendommen van de gemeente ten eigen bate of ten bate van derden is, tenzij dit in formele regelgeving is geregeld, niet toegestaan.

Paragraaf 6. Uitvoering gedragscode

Artikel 6.1. Uitleg

De gemeenteraad bevordert de eenduidige interpretatie van de gedragscode. Ingeval van leemtes en onduidelijkheden in de gedragscode voorziet de gemeenteraad daarin.

Artikel 6.2. Afspraken

1. Op voorstel van de burgemeester maakt de gemeenteraad met hem afspraken over de navolgende onderwerpen:
 - a. de periodieke bespreking van het onderwerp integriteit in zijn algemeenheid en van de gedragscode in het bijzonder;
 - b. de aanwijzing van contactpersonen of aanspreekpunten integriteit, dit zijn de reeds door de gemeente aangewezen interne en externe vertrouwenspersonen;

- c. de processtappen die worden gevolgd in geval van een vermoeden van een integriteitschending van een politieke ambtsdrager van de gemeente.
In het geval van een integriteitsonderzoek door een extern bureau wordt alleen gebruik gemaakt van gecertificeerde onderzoeksbureaus.
2. De afspraken als bedoeld onder 1 worden vastgelegd in een bijlage die onderdeel uitmaakt van de gedragscode.

Paragraaf 7. Citeertitel en inwerkingtreding

Artikel 7.1. Intrekking oude regeling

De Gedragscode Bestuurlijke Integriteit van de gemeente Weert 2017, vastgesteld bij besluit van de raad van de gemeente Weert d.d. 22 februari 2017, wordt ingetrokken.

Artikel 7.2. Citeertitel en inwerkingtreding

1. Deze gedragscode wordt aangehaald als: "Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Weert 2023".
2. Deze gedragscode treedt in werking op de dag na de bekendmaking ervan.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Weert in de openbare raadsvergadering van 7 juni 2023,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

Mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten

Mr. R.J.H. Vlecken

ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Goed bestuur is integer bestuur. Daarmee is integriteit niet alleen een verantwoordelijkheid van de individuele politieke ambtsdragers, maar een gezamenlijk belang dat de hele organisatie en het hele bestuur in al zijn geledingen aangaat. De gedragscode richt zich daarom zowel tot de individuele politieke ambtsdragers als tot de bestuursorganen. Ons democratische systeem en de democratische processen kunnen niet zonder integer functionerende organen en functionarissen. Integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar de zorgvuldigheid die politieke ambtsdragers moeten betrachten bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat. Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt en bereid zijn verantwoording af te leggen, aan collega-bestuurders en/of (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de burger.

In de democratische rechtsstaat dient een ieder zich te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Dat geldt zeker voor de politieke ambtsdragers die (mede) verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels. Deze plicht is voor de politieke ambtsdrager neergelegd in de eed of belofte die de politieke ambtsdrager bij de ambtsaanvaarding aflegt: hij/zij zweert/belooft getrouw te zullen zijn aan de Grondwet, de wetten te zullen nakomen en zijn/haar plichten die uit het politieke ambt voortvloeien naar eer en geweten te zullen vervullen.

De volksvertegenwoordiging stelt zowel voor de eigen leden als voor de dagelijkse bestuurders (voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur) een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de Gemeentewet.

De gedragscode is een richtsnoer voor het handelen van individuele politieke ambtsdragers en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur. Voor de volksvertegenwoordigers is er een eigen afzonderlijke gedragscode. Onderhavige gedragscode heeft betrekking op de dagelijkse bestuurders: de burgemeester en de wethouders. Veel bepalingen zijn voor dagelijkse bestuurders en volksvertegenwoordigers gelijk. Er zijn ook verschillen. Die hebben te maken met de staatsrechtelijke posities en met de voor hen geldende wettelijke (integriteits-)regels. Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. De gedragscode bevat in aanvulling op wettelijke regels gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers evenals van de besluitvorming over en de naleving van de normen vergroten. Zij vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies.

Het voorschrijven van een gedragsregel die afwijkt of verder gaat dan een dwingendrechtelijke wettelijke regeling is niet mogelijk. Nemen gemeenten contra-legal constructies op in de gedragscode dan kunnen die gemakkelijk weer zelf aanleiding zijn voor integriteitsproblemen.

Een gedragscode heeft dus niet de juridische status van een algemeen verbindend voorschrift zoals een gemeentelijke verordening waaruit rechten en verplichtingen voortvloeien. Er is sprake van zelfbinding. De regels worden in gezamenlijk debat vastgesteld door de politieke ambtsdragers zelf. In dit licht moeten de regels in de code worden gezien. Dat maakt de gedragscode evenwel niet vrijblijvend. De bestuurders en volksvertegenwoordigers kunnen daarop worden aangesproken en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden. Het niet naleven van de gedragscode kan dus wel onderdeel worden van politiek debat en kan ook politieke gevolgen hebben. De gedragscodes bieden politieke ambtsdragers een handvat om andere politieke ambtsdragers aan te spreken op hun gedrag en hieruit wellicht (politieke) consequenties te trekken. Integriteit is een thema dat betekenis krijgt in het handelen. Een integriteitsbeleid dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet het handelen van politieke ambtsdragers regelmatig onderwerp van gesprek zijn, juist ook onderling, en ook daarbij geeft de gedragscode ondersteuning. De code en de voorgestelde registraties zijn instrumenten. Integriteit is uiteindelijk niet in regels te vangen. In de woorden van de schrijver C.S. Lewis gaat het om 'doing the right thing, even when no one is watching'.

Politieke ambtsdragers hebben een voorbeeldfunctie. Een politiek ambt wordt verricht in een glazen huis. Een bestuurder gedraagt zich zoals een goed ambtsdrager betaamt. Een politieke ambtsdrager onthoudt zich van gedragingen die de goede uitoefening of het aanzien van het ambt of het openbaar bestuur schaden. Een politiek ambt gewetensvol vervullen gebeurt in de

dagelijkse praktijk en strekt zich ook uit tot de privésfeer. In de huidige digitale wereld is zeker sprake van een dunne scheidslijn tussen werk en privé. Daarom is het in ieder geval het downloaden van illegale software, het bekijken, downloaden of verspreiden van pornografische, racistische, discriminerende, beledigende, aanstootgevende of (seksueel) intimiderende teksten en afbeeldingen, of het versturen van berichten die (kunnen) aanzetten tot haat en/of geweld uit den boze.

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang, met burgers en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van belang. In de omgang met burgers, ambtenaren, externe partijen en andere politieke ambtsdragers wordt van een politieke ambtsdrager correct, fatsoenlijk, en respectvol gedrag verwacht dat vrij is van ongewenste omgangsvormen en grensoverschrijdend en (seksueel) intimiderend gedrag zoals hinderlijk gedrag, intimidatie, dubbelzinnige opmerkingen, handtastelijkheden, agressie, pesten en discriminatie.

Politieke ambtsdragers opereren vaak in diverse (boven)lokale netwerken. Deze netwerken dragen bij aan het geworteld zijn van de politieke ambtsdrager. Tegelijkertijd ontstaat hierdoor het risico dat politieke ambtsdragers vanuit het gevoel van sympathie en loyaliteit, de belangen van de eigen netwerken vooropstellen ten koste van het algemeen belang. De schijn van oneigenlijke beïnvloeding kan snel gewekt zijn. Dit maakt duidelijk dat het nadenken over de eigen integriteit verder gaat dan het beoordelen van individuele handelingen. Het vraagt ook dat politieke ambtsdragers zich bewust zijn dat zij altijd verbonden zijn met professionele en persoonlijke netwerken. En dat deze netwerken 'onbewust' een invloed kunnen hebben op de keuzes en acties van de politieke ambtsdrager, die mogelijk tot een schending leiden. Dit risico van 'netwerkcorruptie' kan de integriteit en de kwaliteit van het lokaal bestuur onder druk zetten.

ALGEMENE TOELICHTING PER PARAGRAAF

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Wettelijke grondslag

De gemeenteraad stelt een gedragscode vast voor de voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur (artikelen 41c, tweede lid, en 69, tweede lid, Gemeentewet).

De verdere artikelen in de gedragscode zijn een uitwerking van de wettelijke voorschriften op het gebied van integriteit. Uitgangspunt is dat de politieke ambtsdrager primair zelf verantwoordelijk is voor zijn integriteit en hij zich daar in alle openheid over zal moeten kunnen verantwoorden.

Paragraaf 2. Voorkomen van belangenverstrengeling

Van belangenverstrengeling is sprake als het publiek belang wordt vermengd met het persoonlijk belang van een politieke ambtsdrager of dat van derden. Het gaat hier om belangen in ondernemingen en organisaties waarmee een ambtsdrager niet in zijn hoedanigheid als volksvertegenwoordiger/bestuurder maar als privépersoon zakelijke betrekkingen onderhoudt, zowel in publiekrechtelijke als in privaatrechtelijke zin. Hierdoor is een zuiver besluiten of handelen in het publiek belang niet langer gewaarborgd. Niet alleen feitelijke belangenverstrengeling, maar ook de schijn ervan moet worden vermeden. Een en ander hangt af van de feiten en omstandigheden. De betrokken volksvertegenwoordiger beslist te allen tijde zelf of hij al of niet aan de besluitvorming deelneemt.

Belangenverstrengeling betekent letterlijk: de verstrengeling van belangen bij iemand die meer dan één functie bekleedt. Meer specifiek kan belangenverstrengeling gedefinieerd worden als een verstrengeling tussen uitoefening van een taak/functie en de privébelangen van degene die deze taak/functie uitoefent. Privébelangen kunnen zeer uiteenlopend van aard zijn, maar zijn ruwweg onder te verdelen in financiële en niet-financiële belangen. Bij financiële belangen gaat het om een (potentieel) gewin of verlies van financiën. Daarbij kan het gaan om iemands persoonlijke financiën, maar bijvoorbeeld ook om een onderneming waarin iemand een financieel belang heeft. Bij niet-financiële belangen gaat het met name om een (potentieel) voordeel voor iemand of aan iemand gerelateerde personen of organisaties. Belangenverstrengeling speelt in het bijzonder in de publieke sector omdat objectiviteit, zorgvuldigheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid daar kernbeginselen zijn.

Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen volksvertegenwoordigers en bestuurders. Raadsleden zijn gekozen volksvertegenwoordigers die een bepaalde achterban van kiezers en bepaalde groepsbelangen vertegenwoordigen. Collegeleden vormen het dagelijks bestuur van de stad; zij doen dit in de constellatie van collegiaal bestuur, waarbij partijbelangen en achterban een meer ondergeschikte rol spelen. Raadsleden lopen meer risico beschuldigd te worden van handelen met belangenverstrengeling.

Door het handelen van een bestuurder kan de indruk worden gewekt dat een persoon of een groep personen wordt/worden bevoordeeld boven anderen. Met het oog op een betrouwbare overheid moet deze "schijn van belangenverstrengeling" zoveel mogelijk worden vermeden. Keerzijde hiervan is dat er te snel kan worden geconcludeerd dat er sprake is van de schijn van belangenverstrengeling. Hierdoor wordt de betreffende bestuurder beperkt in de uitoefening van zijn taak.

Wettelijk kader

Afleggen eed of belofte (artikelen 41a en 65 Gemeentewet):

Alvorens zijn functie te kunnen uitoefenen legt de burgemeester en de wethouder de volgende eed (verklaring en belofte) af:

Ik zweer (verklaar) dat ik om tot het ambt benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten uit het ambt naar eer en geweten zal vervullen.

Persoonlijke belangen:

1. Een bestuurder neemt niet deel aan de beraadslaging en stemming over:
 - a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
 - b. de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij behoort (artikel 58 jo artikel 28 Gemeentewet).
2. Op de beraadslaging en stemming, bedoeld in het eerste lid, is artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Incompatibiliteiten en nevenfuncties:

- **Verboden overeenkomsten/handelingen:**
bestuurders mogen in geschillen, waar het gemeente(bestuur) partij is, niet als advocaat, adviseur of gemachtigde werkzaam zijn. Zij mogen bepaalde overeenkomsten, waar de gemeente bij betrokken is, niet rechtstreeks of middellijk aangaan. Van verboden overeenkomsten kan ontheffing worden verleend. (artikelen 41c, eerste lid, en 69, eerste lid, jo artikel 15, eerste en tweede lid, Gemeentewet).

- **Onverenigbaarheid van functies:**

het zijn van een bestuurder sluit het hebben van een aantal andere functies uit (artikelen 36b en 68 Gemeentewet).

- **Op overtreding van de incompatibiliteitsregeling staat uiteindelijk de sanctie van ontslag (artikelen 46, tweede lid, en 47 Gemeentewet).**

- **Vervulling nevenfuncties:**

voor bestuurders is bepaald dat zij geen nevenfuncties hebben die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van hun ambt. Voor burgemeesters is daaraan toegevoegd dat zij evenmin nevenfuncties hebben die ongewenst zijn met het oog op de handhaving van hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin. Bestuurders melden het voornemen tot aanvaarding van de nevenfunctie aan de volksvertegenwoordiging. Voor de burgemeester geldt deze meldverplichting niet voor ambtshalve nevenfuncties (artikelen 41b en 67 Gemeentewet).

- **Openbaarmaking nevenfuncties:**

bestuurders maken terstond openbaar welke nevenfuncties zij vervullen. Voor burgemeesters zijn ambtshalve nevenfuncties daarvan uitgezonderd. De lijst met nevenfuncties ligt ter inzage op het gemeentehuis (artikelen 41b en 67 Gemeentewet).

- **Openbaarmaking inkomsten nevenfuncties:** fulltime bestuurders maken hun inkomsten uit nevenfuncties openbaar; de opgave van neveninkomsten wordt ter inzage gelegd op het gemeentehuis, uiterlijk 1 april na het jaar waarin de inkomsten zijn genoten (artikelen 41b en 67 Gemeentewet).

- Verrekening inkomsten nevenfuncties: bestuurders mogen geen vergoedingen ontvangen voor ambtshalve nevenfuncties; die worden in de gemeentekas gestort. Voor fulltime bestuurders is geregeld dat de inkomsten uit andere nevenfuncties voor een deel worden verrekend, volgens dezelfde verrekenings-systematiek als voor leden van de Tweede Kamer (artikelen 44 en 66 Gemeentewet).

Paragraaf 3. Informatie

Wettelijk kader Informatieplicht

Burgemeester en wethouders en elk van zijn leden zijn verplicht alle inlichtingen te geven die de volksvertegenwoordiging nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Het betreft zowel een actieve als een passieve informatieplicht. Ook als individuele volksvertegenwoordigers informatie vragen zal die informatie aan de volksvertegenwoordiging moeten worden verstrekt. De informatie kan alleen worden geweigerd als die in strijd is met het openbaar belang (artikelen 169 en 180 Gemeentewet).

Geheimhouding

- Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit (artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht).
- Op 1 januari 2023 is een wijziging van de Gemeentewet in werking getreden waarin een nieuw hoofdstuk VA is opgenomen:

Artikel 87

De raad, het college, de burgemeester en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V kunnen op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust.

Artikel 88

1. De raad kan informatie ten aanzien waarvan krachtens artikel 23, vierde lid, een verplichting tot geheimhouding geldt of hij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan het college, de burgemeester, de rekenkamer en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V.
2. Het college kan informatie ten aanzien waarvan hij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan de raad, de rekenkamer en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V.
3. De burgemeester kan informatie ten aanzien waarvan hij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan de raad, het college, de rekenkamer en een commissie als bedoeld in hoofdstuk V.
4. Een commissie als bedoeld in hoofdstuk V kan informatie ten aanzien waarvan zij een verplichting tot geheimhouding heeft opgelegd, verstrekken aan de raad, het college, de burgemeester en de rekenkamer.
5. Indien het college of de burgemeester overeenkomstig het tweede of derde lid informatie verstrekt aan een commissie waarin leden van de raad zitting hebben, verstrekt het college of de burgemeester die informatie tevens aan de raad.
6. Indien het college, de burgemeester of een commissie overeenkomstig het tweede, derde of vierde lid informatie verstrekt aan de raad, kan de raad die informatie verstrekken aan anderen. De raad kan regels stellen over het verstrekken van informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding is opgelegd door het college, de burgemeester of een commissie en die tevens aan de raad is verstrekt.

Artikel 89

1. Een verplichting tot geheimhouding wordt vermeld op het stuk ten aanzien waarvan de geheimhouding geldt. Indien de geheimhouding geldt ten aanzien van informatie anders dan in schriftelijke vorm, wordt de verplichting op een passende wijze kenbaar gemaakt.
2. Een verplichting tot geheimhouding wordt in acht genomen door allen die van de informatie kennis dragen.
3. Een verplichting tot geheimhouding duurt voort totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd haar opheft. Indien de verplichting tot geheimhouding is opgelegd door een commissie, kan die verplichting tevens worden opgeheven door het orgaan dat de commissie heeft ingesteld.

4. Indien informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding geldt aan de raad is verstrekt, duurt die verplichting in afwijking van het derde lid voort totdat de raad haar opheft.
5. Een lid van de raad of van een door de raad ingestelde commissie als bedoeld in hoofdstuk V dat in strijd handelt met het tweede lid kan bij besluit van de raad ten hoogste drie maanden worden uitgesloten van het ontvangen van informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding geldt.
- Het schenden van de geheimhoudingsplicht is een misdrijf (artikel 272 Wetboek van Strafrecht).

Paragraaf 4. Geschenken, faciliteiten, diensten, excursies, evenementen, reizen en andere uitnodigingen

Wettelijk kader

De eed of belofte die op grond van de artikelen 41a en 65 van de Gemeentewet moet worden afgelegd heeft onder meer betrekking op het geven, aannemen of beloven van giften, gunsten of geschenken. Zie voor de wetstekst inzake de eed of belofte het wettelijk kader onder 2 voor de bepalingen ter voorkoming van belangenverstrengeling.

Paragraaf 5. Gebruik van voorzieningen van de gemeente

Wettelijk kader

Geen andere inkomsten

Een bestuurder geniet geen andere vergoedingen ten laste van de gemeente dan die bij of krachtens de wet zijn toegestaan (artikelen 44 en 66 Gemeentewet).

Procedure van declaratie

Er zijn voor wethouders voorschriften opgenomen in de gemeentelijke rechtspositieverordening over de wijze van declaratie (inclusief het overleggen van bewijsstukken) van vooruit betaalde (zakelijke) kosten en over rechtstreekse facturering van (zakelijke) kosten bij de gemeente.

Buitenlandse dienstreis voor wethouders

Als de wethouder in het gemeentelijk belang een reis buiten Nederland maakt, worden de in redelijkheid gemaakte noodzakelijke reis- en verblijfkosten vergoed.

Voor een reis in het gemeentelijk belang buiten Nederland, niet zijnde een reis naar een Europese instelling, is vooraf toestemming van burgemeester en wethouders vereist.

Het college informeert de gemeenteraad.

TOELICHTING PER ARTIKEL

Artikel 1.2. De kernwaarden van de gemeente Weert

De kernwaarden zijn de basisnormen, zij vormen het morele kompas van de bestuurders. Door middel van de kernwaarden wordt het belang van integer handelen in een breder kader geplaatst en van een basis voorzien. De kernbegrippen dienen als achtergrond en toetssteen voor de gedragsregels in deze gedragscode. Gedragingen van bestuurders dienen in elk geval de toets aan de kernbegrippen te kunnen doorstaan, ook als de gedragscode voor een bepaalde casus geen regeling bevat.

De kernwaarden zijn ontleend aan de Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur. Hieronder wordt het volgende verstaan:

1. Openheid en integriteit

Beginsel: Het bestuur is open en integer en maakt duidelijk wat het daaronder verstaat. Het bestuur geeft in zijn gedrag het goede voorbeeld, zowel binnen de organisatie als daarbuiten.

Toelichting: Het bestuur – ook en vooral de individuele leden daarvan – geeft het goede voorbeeld en maakt medewerkers bewust van integriteit. Alleen op die manier kunnen de organisatie en de mensen die voor de organisatie werken geloofwaardig zijn. Openheid betekent in ieder geval dat het bestuur open is over procedures en besluiten. Ook maakt het bestuur relevante informatie toegankelijk. Openheid vraagt om een ontvankelijke houding; dat wil zeggen dat het bestuur ontvankelijk is voor signalen uit de omgeving en dat het laat zien wat het met die signalen doet. Die ontvankelijke houding is ook nodig als het gaat om signalen uit de eigen organisatie. Het bestuur schept een veilig klimaat in de organisatie waarin die signalen kunnen worden afgegeven en geeft ook overigens invulling aan goed werkgeverschap. Het is vanzelfsprekend dat het bestuur

wet- en regelgeving naleeft, juist als (mede-)wetgever. Integriteit betekent ook gewetensvol handelen. Wat dat voor de specifieke organisatie betekent, maakt het bestuur duidelijk in een integriteitsbeleid.

2. Participatie

Beginsel: Het bestuur weet wat er leeft in de maatschappij en laat zien wat het daarmee doet.

Toelichting: Participatie betekent het betrekken van burgers en belangrijke partijen uit de omgeving bij het vormen of bijstellen van beleid. Participatie vraagt van het bestuur interactief te zijn met zijn omgeving, daadwerkelijk te luisteren naar vragen en ideeën van betrokkenen over een concreet onderwerp en zich tegenover hen te verantwoorden wat het daarmee heeft gedaan.

3. Behoorlijke contacten met burgers

Beginsel: Het bestuur zorgt ervoor dat hijzelf en de organisatie zich behoorlijk gedragen in contacten met burgers.

Toelichting: Een overheidsorganisatie kan verschillende rollen hebben. Soms treedt een overheidsorganisatie op als handhaver, soms als partner, soms als dienstverlener. In elke rol staat behoorlijk contact met burgers voorop. Het bestuur geeft daarbij zelf het goede voorbeeld. In de rol van de organisatie als dienstverlener zorgt het bestuur voor een goede kwaliteit van dienstverlening. Het bestuur maakt duidelijk wat de burger mag verwachten.

4. Doelgerichtheid en doelmatigheid

Beginsel: Het bestuur maakt de doelen van de organisatie bekend en neemt de beslissingen en maatregelen die nodig zijn om de gestelde doelen te behalen.

Toelichting: De burger mag erop vertrouwen dat zijn belastinggeld goed wordt besteed ten behoeve van het bereiken van de doelen. Het bestuur zorgt voor het behalen – en waar nodig bijstellen – van de gestelde doelen. Het bestuur neemt de verantwoordelijkheden die het heeft en werkt doelgericht samen met andere (overheids-)organisaties. Het besturen gebeurt doelgericht. Dat wil zeggen dat het bestuur zorgt voor afstemming van de doelen met partijen in en om de organisatie en de doelen vertaalt in uitvoerbaar en handhaafbaar beleid. Het bestuur maakt duidelijk wie bestuurlijk verantwoordelijk is voor welke doelen. Het bestuur richt de organisatie effectief in op het bereiken van de doelen en is daarop aanspreekbaar.

5. Legitimiteit

Beginsel: Het bestuur neemt de beslissingen en maatregelen die het mag nemen en die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving. De beslissingen zijn te rechtvaardigen.

Toelichting: Het bestuur neemt beslissingen en maatregelen die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving en waartoe het bestuur bevoegd is. Het bestuur zorgt ook voor rechtmatige inning, beheer en besteding van de middelen. Elke beslissing vraagt haar eigen afweging. De beslissingen en maatregelen zijn inhoudelijk en procedureel te rechtvaardigen. Dit dient ter legitimiteit van het gevoerde beleid, ook voor degenen die het ermee oneens zijn.

6. Lerend en zelfreinigend vermogen

Beginsel: Het bestuur verbetert zijn prestaties en die van de organisatie, en richt de organisatie hier op in.

Toelichting: Het bestuur verbetert zijn prestaties door te leren van eventuele fouten en andere ervaringen. Het bestuur laat zich controleren op zijn functioneren en is daar op aanspreekbaar. Zo ontstaat de nodige 'hygiëne' in de organisatie. Het bestuur schept een klimaat waarin de organisatie leert van eventuele fouten en andere ervaringen, zoals ervaringen van andere (overheids-)organisaties. Ontvankelijkheid voor signalen uit de omgeving draagt bij aan het zelfreinigend en lerend vermogen.

7. Verantwoording

Beginsel: Het bestuur is bereid zich regelmatig en ruimhartig jegens de omgeving te verantwoorden.

Toelichting: Het afleggen van verantwoording door besturen is essentieel voor het functioneren van de democratische rechtsstaat. Het dragen van verantwoordelijkheden vraagt om het afleggen van verantwoording. Om de (democratische) controle mogelijk te maken heeft het bestuur de bereidheid ruimhartig verantwoording af te leggen hoe het zijn verantwoordelijkheden draagt en invult.

Artikelen 2.1.1 en 2.1.2. Nevenfuncties burgemeester en wethouders

Zoals uit het opgenomen wettelijk kader blijkt zijn er enkele verschillen in de wetgeving ten aanzien van de openbaarmaking van (inkomsten uit) nevenfuncties tussen burgemeesters enerzijds en wethouders anderzijds. De nadere invulling daarvan in 2.1.1 en 2.1.2 is in lijn hiermee dan ook niet exact gelijk. De bepalingen betreffen een uitwerking van de wettelijke verplichting om nevenfuncties openbaar te maken. De informatie wordt neergelegd in een openbaar register. De ambtsdrager is zelf verantwoordelijk voor de tijdige aanlevering van de informatie en voor de actualiteit daarvan. Hoewel aan het ambt gerelateerde nevenfuncties (q.q.-

functies) wettelijk niet openbaar gemaakt hoeven te worden, verdient het aanbeveling deze wel op te nemen in het overzicht van nevenfuncties.

Artikel 2.2. Functie na aftreden

Bestuurders kunnen hun functie als burgemeester of wethouder benutten om na aftreden in aanmerking te komen voor een functie van hun gading buiten het gemeentelijk apparaat. Als zij zich in hun handelen als bestuurders bij de gemeente Weert laten leiden door een dergelijke "functie elders" kan dit het belang van de gemeente schaden. Lid 1 beoogt ervoor te zorgen dat een bestuurder vanuit het belang van de gemeente Weert blijft handelen.

Omdat het in de praktijk kan voorkomen dat een bestuurder zicht heeft op een andere functie en deze ook ambieert, is voorgeschreven dat dit dan wordt besproken met de burgemeester (in geval van een wethouder) of de CdK (in geval van de burgemeester). Dit is alleen van belang als het een functie betreft die op enigerlei wijze in relatie staat met de functie van de bestuurder bij de gemeente Weert.

Deze bepaling geldt uiteraard evenzeer voor een functie bij de voormalige gemeente.

Artikelen 2.3 en 2.4. Draaideurconstructie en verbonden partijen

In deze bepalingen is de zogenaamde draaideurconstructie geregeld. De draaideurconstructie geldt niet bij aanvaarding van het raadslidmaatschap of het wethouderschap. Deze geldt wel als een bestuurder niet als zelfstandig ondernemer, maar gedetacheerd vanuit een organisatie waar hij in dienst is getreden werkzaamheden bij de gemeente Weert zou gaan verrichten.

In 2.3 is gedurende 1 jaar na aftreden de uitsluiting geregeld van betaalde werkzaamheden ten behoeve van de gemeente en in 2.4 de uitsluiting van benoeming als commissaris of bestuurslid van een 'verbonden partij', ofwel, kort samengevat, van een organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Het begrip 'verbonden partij' is ontleend aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Daarin staat dat een verbonden partij een privaatrechtelijk of publiekrechtelijke organisatie is waarin de provincie of gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. En onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Een financieel belang wordt gedefinieerd als een aan de betrokken organisatie ter beschikking gesteld bedrag dat niet die organisatie failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de organisatie haar verplichtingen niet nakomt. Hiermee wordt mogelijke vriendjespolitiek voorkomen en het risico op verstrengeling van persoonlijke en functionele belangen vermeden. Wees extra voorzichtig als je oud-bestuurders werft.

Aanvaarding van een dienstbetrekking bij de voormalige gemeente is niet uitgesloten. Dat kan van belang zijn in het kader van de re-integratie van de voormalige bestuurder en ter voorkoming van uitkeringslasten voor de gemeente. Uiteraard dienen daarbij de regels van werving en selectie en aanstelling te gelden die er voor iedereen zijn die bij de gemeente gaat solliciteren.

Dit artikel is opgenomen met het oog op oud-politici die (gaan) ondernemen en die dus opdrachten vervullen middels een contract. Volksvertegenwoordigers en bestuurders bouwen gedurende hun zittingstermijn veel kennis op over de gemeentelijke organisatie en ontwikkelingen die de gemeente aangaan. Als zij na deze periode (gaan) ondernemen en contracten willen aangaan met de gemeente Weert hebben zij een informatievoorsprong en treedt er dus oneerlijke concurrentie op ten aanzien van andere ondernemers; voormalig volksvertegenwoordigers en bestuurders profiteren daardoor van hun functie, hetgeen nadrukkelijk niet te bedoeling is. Minstens ontstaat de schijn dat zij hun functie hebben gebruikt om (na hun zittingstermijn) opdrachten te verkrijgen van de gemeente Weert.

In het eerste jaar na aftreden kunnen in elk geval oud-bestuurders niet worden aangetrokken om tegen beloning activiteiten voor de eigen gemeente te verrichten. Na één jaar verdient het aanbeveling om bij opdrachtverlening de uitgebreide inkoopstrategie te hanteren als een voormalige bestuurder meedingt naar een opdracht.

Artikel 2.5. Financiële belangen

Er is een risico tot belangenverstrengeling als een politieke ambtsdrager financiële belangen heeft bij organisaties of ondernemingen die een relatie met een van de overheden hebben of kunnen krijgen, en waarover de betreffende overheid besluiten neemt. Voorbeelden zijn besluiten over aanbesteding, subsidieverstrekking, steunverlening, verstrekking van leningen en verlening van

advies- en onderzoeksopdrachten. Politieke ambtsdragers zouden in de verleiding kunnen komen om zich bij het nemen van beslissingen mede te laten leiden door persoonlijk financieel belang.

Het begrip 'financieel belang' moet ruim worden opgevat: deelneming in een bedrijf of onderneming, het bezit van effecten, aandelen/belang in persoonlijke holding (BV), aandelen/belang in andere (grote) bedrijven die zaken doen met de gemeente of een samenwerkingsverband waarin de gemeente participeert, onroerend goed of een (toekomstig) vorderingsrecht (denk aan nalatenschappen en trustconstructies). Zulke financiële belangen kunnen een rol gaan spelen bij besluiten over bijvoorbeeld bestemmingsplannen of grondverkoop. Ook negatieve financiële belangen, zoals schulden uit hypothecaire vorderingen, kunnen in verband met mogelijke belangenverstremming relevant zijn. Het gaat hierbij niet om de hypotheek op de eigen woning. Een vorderingsrecht van een organisatie of ondernemer op een politieke ambtsdrager kan ook worden gerangschikt onder 'financieel belang'. Het gaat dus om persoonlijke en zakelijke schulden. Waakzaamheid is geboden als er sprake is van bezit van bouwgrond en het aankopen van grond of onroerend goed door politieke ambtsdragers.

Zorgvuldigheid, openheid en controleerbaarheid zijn hier sleutelwoorden. Het melden van financiële belangen - voor bestuurders in het dagelijks bestuur, voor volksvertegenwoordigers in het algemeen bestuur - is wettelijk niet verplicht. Wel is in het kader van de afspraken in de Modelaanpak basisnormen integriteit van de VNG destijds als basisnorm vastgesteld dat er een regeling nodig is om financiële belangen van politieke ambtsdragers te melden. De Modelaanpak geeft daarbij aan dat het in de rede ligt dat een regeling voor de melding van financiële belangen wordt toegesneden op de aard van de functie of van het ambt. Een dergelijke regeling vereist een wettelijke grondslag, zoals die momenteel wel voor ambtenaren geldt. Veel gemeenten, provincies en waterschappen leggen in de gedragscode afspraken vast met betrekking tot de opgave, registratie en eventuele openbaarmaking van relevante financiële belangen van de bestuurders. Veelal wordt dit dan toegespitst op financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. Uitvoering gebeurt veelal via interne melding en registratie. Het is niet de bedoeling dat opgave wordt gedaan van bedragen. Het gaat dan om een norm of afspraak waar bestuurders, gemeente, provincie of waterschap zichzelf aan binden.

Een andere mogelijkheid om aandacht te besteden aan aanwezige zakelijke en financiële belangen is door een risicoanalyse te maken aan de hand waarvan wordt beoordeeld of er risico's kleven aan bepaalde belangen. De betrokken politieke ambtsdrager kan maatregelen nemen om die risico's weg te nemen, bijvoorbeeld door de zeggenschap over bepaalde belangen elders te beleggen.

In de praktijk blijkt dat integriteitsincidenten zich vaak voordoen in het domein van de ruimtelijke ordening en grond- en bouwzaken. Daarom is het raadzaam om niet alleen actueel grondbezit te melden, maar ook voorgenomen vastgoedtransacties.

Een persoonlijk belang kan dus aanwezig zijn als een politieke ambtsdrager financiële en zakelijke belangen heeft in ondernemingen en organisaties, waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een belang heeft. Maar bijvoorbeeld ook:

- vanuit een nevenfunctie;
- vanuit betrokkenheid bij een sportclub;
- omdat een vriend een plan indient over ruimtelijke ontwikkeling;
- als het gaat om een huis of stuk grond van een volksvertegenwoordiger in de buurt waarvan ruimtelijke ontwikkelingen spelen;
- in geval van financiële participaties in bijvoorbeeld plaatselijke energiecorporaties.

De financiële belangen van de bestuurders worden geïnventariseerd en actief openbaar gemaakt. Zij kunnen een rol spelen bij de portefeuillevreiding binnen het college.

Artikel 3. Gebruik van informatie

Het is belangrijk de juiste maatregelen te treffen om te voorkomen dat onbevoegden vertrouwelijke en/of geheime gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen. Daarbij moet in de digitale setting worden gedacht aan de beveiliging van de computer, smartphones e.d. met wachtwoorden en het niet onbeheerd achterlaten van USB-sticks met vertrouwelijke/geheime informatie.

Artikel 4.1. Geschenken, faciliteiten en diensten

In de gedragscode is uitgangspunt dat geschenken, faciliteiten en diensten niet worden geaccepteerd als hiermee de onafhankelijke positie van de bestuurder kan worden beïnvloed. Dat

is in ieder geval aan de orde in onderhandelingsituaties. Is daarvan geen sprake dan kunnen om praktische redenen incidentele kleine geschenken (met een geschatte waarde van € 50 of minder) door de bestuurder worden aanvaard, echter nooit op het huisadres. Dit is een in de praktijk ontstaan gebruikelijk richtbedrag maar is geen scherpe grens. Er zijn omstandigheden denkbaar waar elk geschenk, ongeacht de waarde, onacceptabel is. Duurdere geschenken worden in elk geval niet aanvaard. Zij worden teruggestuurd of worden eigendom van de gemeente die zorgt voor een goede bestemming van het geschenk. In een openbaar register wordt opgenomen welke geschenken van meer dan € 50 de gemeente heeft aanvaard en welke bestemming daaraan is gegeven.

Artikel 4.2. Uitnodigingen

Dit geldt ook voor werkbezoeken.

Artikel 4.3. Excursies, evenementen en binnen- en buitenlandse reizen

Het gaat hier om excursies, evenementen en reizen die betrokkene als burgemeester, dan wel als wethouder aanvaardt. Excursies, evenementen en reizen in de hoedanigheid van lid van een politieke partij vallen hier niet onder.

Bij 4.2 en 4.3. dienen eveneens als afwegingskader voor de motieven van de uitnodigende partij beoordeeld te worden. Het mag er niet om gaan de onafhankelijke positie van de bestuurders te beïnvloeden.

Artikel 5.1. Administratie en verantwoording

Aan bestuurders worden de voorzieningen, vergoedingen en andere verstrekkingen in bruikleen geboden die een goed functioneren van de bestuurders mogelijk maken. Hierbij is de werkwijze in het Voorzieningenbesluit dat geldt voor ministers en staatssecretarissen van toepassing:

- a. in beginsel worden voorzieningen en verstrekkingen in bruikleen ter beschikking gesteld;
- b. indien een voorziening of verstrekking niet in bruikleen ter beschikking kan worden gesteld, wordt de factuur direct ten laste van de begroting van het bestuursorgaan betaald;
- c. het vergoeden van voorzieningen en verstrekkingen achteraf door het indienen van declaraties, wordt tot een minimum beperkt.

Uitgangspunt is hier dat zo weinig mogelijk uitgaven door de bestuurder zelf worden gedaan via zijn of haar privérekening. Geldstromen tussen de rekening van het bestuursorgaan en de persoonlijke rekening van de bestuurder maken een zwaardere controle op de uitgaven noodzakelijk. De bestuurder zal zich nauwgezet moeten houden aan de regels en procedures die er met het oog hierop voor hem/haar gelden.

Artikelen 5.2 en 5.3. Voornemen en verantwoording buitenlandse dienstreis

Uitgangspunten zijn hier eigen verantwoordelijkheid, transparantie en bereidheid om verantwoording af te leggen. De beoordeling van de noodzaak van de buitenlandse dienstreis ligt bij het college van burgemeester en wethouders.

Ingevolge **artikel 5.4** gelden de bepalingen van 5.2 en 5.3 niet voor de meer reguliere (buitenlandse) dienstreizen naar een Europese instelling of een dienstreis naar een gemeente in de euregio. Vanwege de ligging van de gemeente Weert in de euregio komen werkbezoeken en dienstreizen naar gemeenten in België en Duitsland geregeld voor. Het voert te ver om deze bezoeken aan een gemeente in de euregio in een register op te nemen en onder de verantwoordingsplicht te laten vallen.

Buitenlandse reizen die worden gemaakt ten behoeve van de politieke partij zijn geen 'dienstreizen' en vallen dus niet onder 5.2 en 5.3 en komen niet ten laste van de gemeente. Er zijn ook regels opgenomen met betrekking tot verlenging van dienstreizen. De meerkosten voor reis en verblijf worden zelf betaald. Het verlengen van een dienstreis voor privédoeleinden aan het begin van de dienstreis is niet toegestaan als men eerder dan noodzakelijk vertrekt om te herstellen van de reis of om te acclimatiseren aan de lokale omstandigheden.

Artikel 5.6. Voorzieningen en eigendommen gemeente

Stelregel is dat privé gebruik van gemeentelijke voorzieningen niet is toegestaan. Wel hebben organisaties mogelijk een specifieke regeling die privégebruik van bedrijfsmiddelen reguleert.

Artikel 6.1. Uitleg

De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan en als zodanig verantwoordelijk voor de inhoud van de gedragscode en voor een eenduidige interpretatie daarvan. En voor wijziging/aanvulling daarvan bij leemtes of onduidelijkheden.

Artikel 6.2. Afspraken

De Gemeentewet verplicht de gemeenteraad om voor zichzelf en voor de bestuurders een gedragscode vast te stellen. Aanvullend op de wettelijke regels die gelden voor politieke ambtsdragers, bevat de gedragscode een aantal materiële normen waaraan de politieke ambtsdragers zich committeren.

De burgemeester heeft de wettelijke taak om de bestuurlijke integriteit van zijn of haar gemeente te bevorderen (artikel 170 lid 2 Gemeentewet). Hiermee is de verantwoordelijkheid voor de portefeuille 'integriteit' duidelijk belegd. De wettelijke bepalingen bieden de ruimte om naar gelang de situatie handelend op te treden, waarbij niet alleen gedacht moet worden aan het optreden bij incidenten. Belangrijk onderdeel is ook de preventie: ervoor te zorgen dat integriteit en integriteitsbewustzijn in de bestuurlijke gremia besproken blijven en daarbij afspraken te maken over een regelmatige bespreking van het thema integriteit, bijvoorbeeld een of twee keer per jaar, zowel in de volksvertegenwoordiging als met het bestuur. In de gemeente Weert wordt jaarlijks een integriteitsbewustzijnsavond georganiseerd. Ook maakt integriteit een vast onderdeel uit van het inwerkprogramma. Bij het bespreken van integriteit wordt telkens aandacht besteed aan de regelgeving, eventuele relevante jurisprudentie, de kernwaarden van de gemeente Weert en dilemma's die zich kunnen voordoen.

De burgemeester hoeft hier niet alleen voor te staan. Een daartoe aangewezen contactpersoon of vertrouwenspersoon (bijvoorbeeld de griffier) kan hier in relatie tot de gemeenteraad eveneens een belangrijke rol in spelen.

In de gemeente Weert zijn nadere afspraken gemaakt over de werkwijze die wordt gevolgd ingeval zich een incident of een vermoeden van een integriteitsschending voordoet. Deze afspraken zijn vastgelegd in het "Protocol processtappen bestuurlijke integriteit gemeente Weert", vastgesteld door de raad op 27 maart 2018. Dit geeft houvast en rust op het moment dat er gehandeld dient te worden.

De onderwerpen, genoemd in artikel 6.2, zijn niet uitputtend.